

Tidligere undervisningsminister Tove Nielsen

– nu medlem af Europa-parlamentet

Samtale med Ellen Nørgaard

EN: Hvorfor blev du lærer?

TN: Efter at jeg var blevet student, var jeg i tvivl om, hvad jeg skulle. Så tog jeg fri et år, hvor jeg bl.a. arbejdede som vikar. Det kunne jeg godt lide og så begyndte jeg på seminariet. Jeg kan godt lide at have med mennesker at gøre, mennesker i forskellige aldre. Og så kan jeg godt lide at samarbejde. En lærer kan jo kun fungere, når hun kan samarbejde med både børn og forældre.

EN: Du er lærerdatter, havde det indflydelse på dit valg?

TN: Nej, det tror jeg ikke. Oprindeligt ville jeg ikke være lærer, det var min erfaring som vikar, der blev bestemmende for mit valg – så der var altså ikke tale om nogen påvirkning. Desuden var vore lærervilkår så forskellige. Far var landsbylærer og den centrale person i lokalmiljøet. Jeg var lærer ved en byskole, det var noget helt andet, og der måtte jeg finde mine egne ben.

EN: Hvorfor gik du ind i partiet Venstre?

TN: Det gjorde jeg, fordi jeg er liberal – der er ingen anden plads for mig. Jeg tror på det enkelte menneske, når det får rimelige vilkår til at forvalte sit liv. Så kan mennesket også forvalte frihed under ansvar.

Jeg havde den samme holdning som lærer. Jeg ville ikke opdrage børnene, det er forældrenes opgave. Jeg ville have ro og disciplin til at undervise. Eleverne skulle ikke overtage mit livssyn. Påvirker man børnene, forvalter man, efter min opfattelse, lærergerningen forkert.

EN: Du var tidlig aktiv i ungdomsarbejde, hvorfor havde det din særlige interesse?

TN: Jeg har været politisk interesseret, siden jeg var lille. Jeg er opvokset i et politisk bevidst hjem, og Salling, som jeg kommer fra, er et politisk aktivt område. Desuden har det altid været min holdning, at jeg ikke vil være ensporet. Så da jeg begyndte på min seminarieuddannelse, blev det vigtigt for mig at have det politiske ved siden af.

Jeg har den samme holdning i dag. Jeg sørger for at have kontakter uden for det politiske liv, jeg i dag lever i. Man må jo kende sit samfund.

EN: Du blev tidlig minister, hvad var din reaktion på udnævnelsen?

TN: Glæde – og stor overraskelse. Jeg havde siddet i folketinget som stedfortræder et år. Jeg var tilbage i arbejde, men jeg nåede kun at være løs vikar i to dage, før der blev ringet efter mig. Jeg havde ikke sommerfugle i maven, for jeg elsker udfordringer, men der gik mange tanker gennem mit hoved på den køretur, jeg havde til flyveren. Vejret var hårdt og føret glat, så jeg nåede at tænke mange ting igennem. Jeg havde siddet i det uddannelsespolitiske udvalg, så jeg vidste, hvad jeg gik ind til.

EN: Hvad var det vigtigste, der skete i din ministertid?

TN: Det var så afgjort forberedelsen af den nye folkeskolelov. Den havde jo allerede været til behandling og partierne stod ret langt fra hinanden. Så blev det min opgave at forsøge at skabe et forlig. Partierne nærmede sig til hinanden. Det blev et kompromis for mange af mine synspunkter. Derfor er jeg glad for de ændringer af folkeskoleloven, som nu både er fremkommet og som er undervejs. Jeg er glad for den styrkelse af fremmedsprogundervisningen, der er indført, for at det er muligt at tage fransk i stedet for tysk, for at fremmedsprogundervisningen kan begynde tidligere og sidst men ikke mindst styrkelsen af skolens kundskabsmeddelende opgave. Det er alt sammen noget, jeg den gang gerne ville, men ikke kunne gennemføre. Det glæder mig, at jeg ikke tog fejl den gang.

Når vi gik med på kompromiser var det fordi, det er vigtigt at en folkeskolelov bliver vedtaget med så bredt et flertal som muligt. Man kan ikke byde befolkningen en folkeskolelov, der er vedtaget på et spinkelt grundlag. Desuden ville et spinkelt flertal have medført hurtige ændringer af loven, hvad der giver folkeskolen vanskelige arbejdsvilkår.

EN: Hvad mener du i dag om folkeskolens formålsparagraf?

TN: Jeg synes, det er fornuftigt, at de nu tager fat på den. Jeg synes, den er for udflydende og de ændringer, der er undervejs, er derfor gode. Det er vigtigt, at kundskaberne får større plads. I sin tid syntes jeg formålsparagraffen var problematisk. Jeg diskuterede den med Hartling, der var os sådan en loyal leder. Han sagde, at uanset, hvorledes vi formulerer formålet, vil det blive brugt på forskellig måde. Det trøstede mig dengang. Men i dag er jeg glad for, at det nok bliver strammet op.

EN: Hvilke andre væsentlige ting skete der i din ministertid?

TN: Jeg brugte megen tid på diskussionen om de nye Universitetscentre. RUC var oprettet dengang, og AUC var jeg selv med til at indvie. Baggrunden for centrene var ideen om en decentralisering. KU skulle aflastes og lokale områder skulle styrkes mht. uddannelses tilbud. Når diskussionen opstod omkring RUC, mener jeg, det skyldtes, at det ikke fungerede efter hensigten. Vi var i tvivl om, hvorvidt kundskabsniveauet var tilstrækkeligt højt. Det centrale for mig er, at de, der går ud kan fungere fagligt fuldt forsvarligt. Det er også til størst gavn for dem selv. I dag fungerer RUC jo godt.

EN: Hvilke reformer mener du, der er behov for i uddannelsessektoren i dag?

TN: De ændringer, der er undervejs vedr. folkeskoleloven, er nødvendi-

ge. Der er tale om løse ender, der blev hængende i sin tid, og det er ikke store ting.

Jeg hverken kan eller vil sige noget konkret om, hvilke andre reformer, der bør gennemføres – både fordi jeg i dag sidder i en anden sammenhæng, og fordi jeg i sin tid lærte af Hartling, at man ikke skal udtale som om et område, efter man har forladt det. Men mere overordnet vil jeg fremhæve, at vi må huske, at vi lever i teknologiens tidsalder. Vi må både kunne omstille os og samtidig have et sådant fundament af kundskaber, at vi kan bygge videre på dem. Disse hensyn må være styrende for uddannelsesplanlægningen.

. EN: Hvorledes mener du den danske uddannelsesstruktur vil passe ind i EF?

TN: Vi har et godt grundlag, og derfor har vi meget godt at give af, f.eks. friskoletanken. Jeg så demonstrationerne i Paris i forbindelse med fjernelsen af statstilskuddet til de franske private skoler, og da blev det tydeligt for mig, hvor rummeligt vort system er. De erhvervsfaglige grunduddannelser er f.eks. også en uddannelse, andre lande er interesseret i.

Der vil aldrig blive tale om en harmonisering af uddannelsesstrukturen inden for EF. Vi skal kunne bevare vor tradition hver især, men vi skal lade os inspirere af hinanden.

Desuden er det med arbejdskraftens fri bevægelighed nødvendigt, at vi ved noget om hinandens uddannelser, og at vi godkender hinandens eksamensbeviser og diplomer.

I EF tror jeg således, at vi både kan modtage inspiration og inspirere andre.

EN: Du er i dag ansat i Arbejdsgiverforeningen på deltid, har dit virke dér i sammenhæng med dit tidligere virke i uddannelsessektoren?

TN: Da jeg i sin tid startede i Arbejdsgiverforeningen, startede jeg i den uddannelsespolitiske afdeling. Efterhånden blev jeg imidlertid meget optaget af arbejdet og udviklingen i EF, og derfor blev jeg flyttet til den internationale afdeling.

EN: Savner du skolen?

TN: Jeg er et menneske, der går op i det, jeg laver og ser fremad. Jeg var i sin tid meget glad for at være lærer, og jeg havde en superklasse med meget interesserede og positive forældre. Jeg ser tilbage på den periode med glæde, og jeg har lært af de erfaringer, jeg fik – de har præget mig. Men jeg har fået nye udfordringer nu, og de optager mig.